

Sex västsvenskar på Galleri Lucifer Väckarklocka för sömngångare

Vårt förhållande till naturen och till den - med hänsyn till orsaks- och ändamålssammanhang - i den traditionella forskningen helt utforskade verklighet som är vår, bildar temat för sex målare och grafikere utställning på Galleri Lucifer i Skövde. Och någon angelägnare uppgift än att belysa denna problematik kan det knappast finnas för konsten i en tid, då det ekonomiska tänkandet i samband med de tekniska möjligheterna hotar att leda till en global skövling av vår livsmiljö, samtidigt som det redan lett till en total blockering av vår känsla för livets ursprung, samklang, rytm och kontinuitet.

Vad det yttersta målet måste gälla är att söka en ovedersäglig sanningsgrund, som kan motivera ett påstående om människans moraliska ansvar gentemot vår världs livsföreteelser och deras fortbestånd. Det är ju bara den eventuella existensen av en sådan fundamental sanning och kunskapen om den, som skulle kunna tänkas sätta en gräns för ödeläggelser och manipulationer. Miljöidealitet i största allmänhet räcker ingenstans alls.

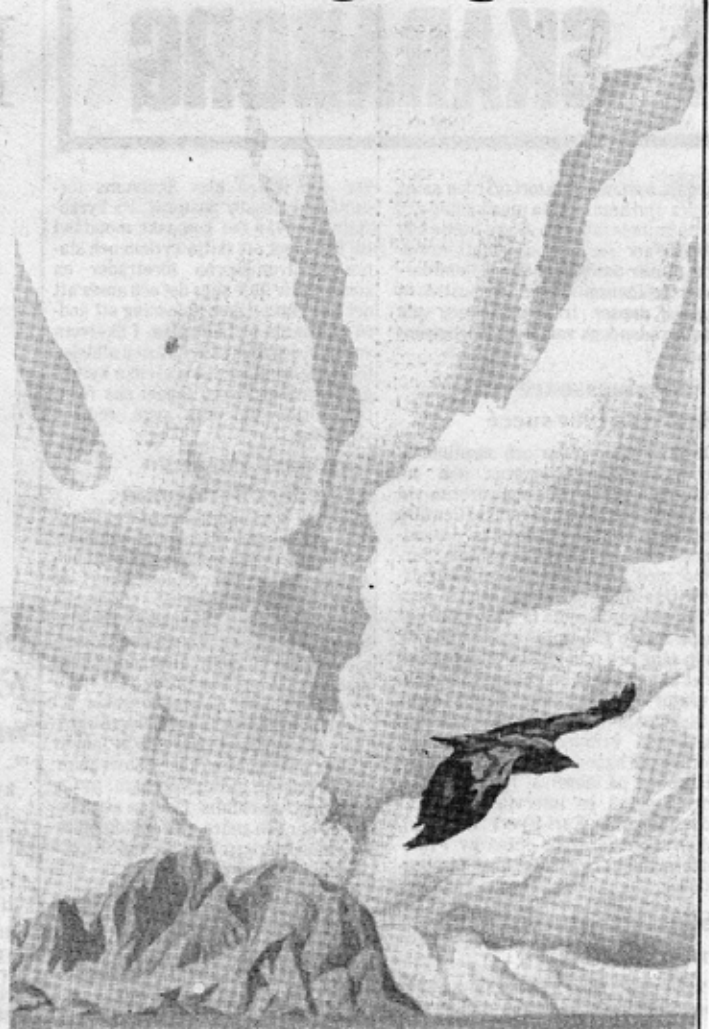
Människan måste återupptäcka sig själv, om hon skall komma till besinning, så att förnuftet kan styra hennes kunskaper och hennes måttlösa rovdrift. Vilken hon så gärna försöker försköna med politiskt prat om välfärdssträvanden.

Det är i medvetenheten om denna situation, som de sex konstnärerna Bertil Berg, Oj Friberg, Berndt Johansson, Åke Nilsson, Gunnar Thorén och Folke Lind arbetar. Genom sin bildkonst försöker de väcka gnostiska känslor till liv, peka på erfarenheter och erfarenhetsvägar och formulera ångesten inför en utveckling som tycks omöjlig att hejda.

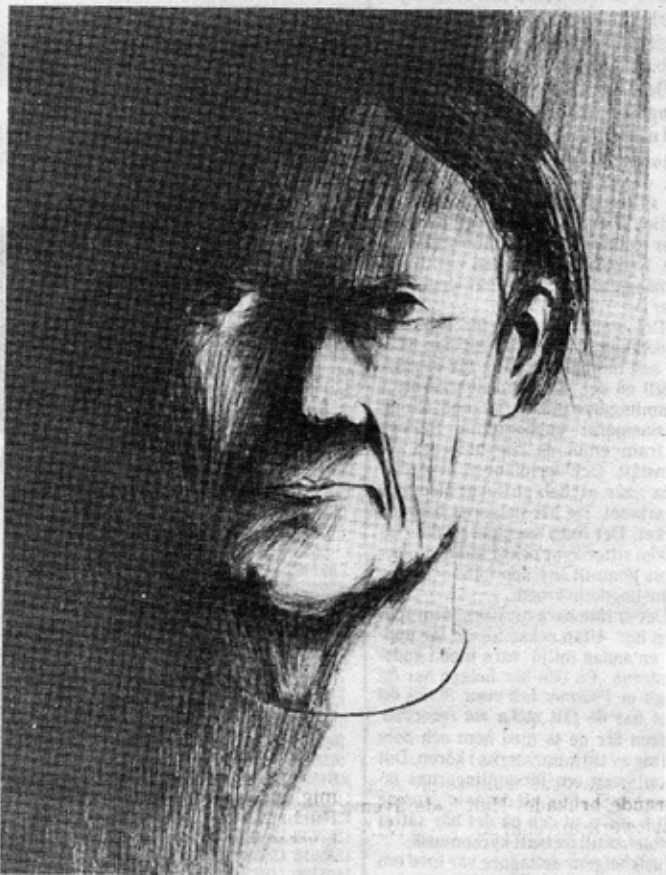
Tillsammans har de gjort en resa till Vaeröy i yttersta Lofoten för att där göra experimentet, att förutsättningslöst gå in och med alla sinnen uppleva en orörd men hotad natur. Erfarenheterna har de redovisat i en serie färglitografier av ovanlig friskhet och rytmisk renhet. De avbildade havslandskapen visar de fram som omedelbart fattningsbara symboler för bestämde idéer om livets oupplösliga enhet och människans sårbara villkor.

Man förnimmar i bilderna ett svindlande sug, som om uppgående i naturen hade gjort den utomkroppsliga upplevelsen möjlig, och som om landslaget därför hade kunnat iaktas från vilken nivå som helst mellan havsytan och lufttrummetts höjmgräns. Man befinner sig i landskapets genomströmning. Det individuella uttrycket finns men erfarenheternas innebörd är överväldigande i sin entydighet och storlagenhet.

Något av sökande mystiker bör alla de sex konstnärerna vara. Klarast bes-

Mosken och havsörnen. Färglitografi av Folke Lind.

Porträtt. Litografi av Åke Nilsson.

FORTSI
VÄND!

ken om sitt sökande efter en metafysisk grundsanning ger Roj Friberg i sina litografier utanför Lofoten-serien. En av dem har han kallat "Andeplasma" och en annan "Mediet". Tekniken är den för Roj Friberg säregna med övertryck av pärlande gråtoner, som i det här fallet ger stegen in i en skuggornas värld. En långtansvärd och en mögnadsvärld av närmast Hades karaktär.

Särskilt suggestiv är bilden "Mediet", som skildrar kontaktögonblickets hänryckthet med blännande formfördrivningar och mystiska strålningar i lysande färgsken. Människans eviga fråga "Vem är jag?" ger han ett mäktigt tragiskt uttryck för i ett självporträtt, där pannans hud tycks spänd och formad efter hjärnans mekanik.

Gunnar Thorén ställer ut oljemålningar med dämpad hemlighetsfull glöd i färgen. Det är bilder från sent om jorden fyllda av dramatiska skeenden i en kosmisk väntan, som ställs i kontrast till materialismens extaser och grottverksamhet. I målningen "Marin" sjunker solen i märkliga tecken över havet, medan laternan från en oljepumpningsstation lyser giftigt grön som ett djävulstroll.

Ett kontemplativt drag, som kan föra tankarna till gammal kinesiskt landskapsmåleri är utmärkande för Bertil Bergs fina akvarellkonst, där han skildrar naturens torhet och outgrundliga djup. Med någon slags stämpelteknik uppnår han atmosfäriska förtätninga och rörelser i den urtidsdimma, som sveper omgärdande likt materialiserad andlighet från nära långt fjärran in i bilderna. Men han går också över i ett spänningsfyllt abstrakt bildspråk, som har växlande tillgänglighet.

som visioner av en framtid, då naturen bara finns att beskåda som utställningsobjekt i produktionsriktigt gödslande reservat.

I en oljemålning skildrar han den sovande människan. Tjock och fet sover hon energiskt på bekvärlighetens pösande kuddar. Och kanske vaknar hon aldrig mera upp ur sitt animaliska drömliv. Konsten profeterar men har tyvärr aldrig visat sig vara särskilt effektiv som väckarklocka.

STEN ERIKSSON